

jazna praznemu govoričenju, a dr. Simplificij je ženskam popolnoma prepovedal vsako govorenje in jim je dal tezalnico okoli ust, od katere se jim kar žulji delajo na belem vratu! Katoliška cerkev prepoveduje pijanstvo, a to je abstinentu Simplificiju premalo: on jim pod smrtnim grehom prepoveduje sploh pokusiti vino. Simplificij je tudi izpoved prikrojil po svojem lastnem receptu. Ta napredni modrijan je namreč postavil k izpovednicam stroje s palicami. Sicer je stroje sploh odpravil, a pri izpovednicah jih vendar rabi. Katoliška cerkev nalaga za pokoro dobra dela, a naš Simplificij položi grešnika v stroj, da mu ta odšteje gotovo število palic. Da, še več: Liberalni Simplificij je vpeljal celo torturo za one, ki so se pregrešili samo v mislih, ter si pri tem brez dvoma domišljuje, da je naredil s to iznajdbo dober dovtip. Katoliška cerkev je ravno v zadnjem času visoko povzdignila češčenje svetega Cirila in Metoda, naš v zgodovini ne posebno podkovani dr. Simplificij pa l. 4000. uči, da ju je cerkev odstavila od svetništva. Da je sežgal na cerkveni račun Prešernove poezije na grmadi, ni še nič tako groznega v primeri z drugimi zločinstvi tega strašnega krvnika. Ljubljanski škofje so znani po svojem ljudomilem obnašanju, a Simplificij je naredil iz njih grozovite Nerone, kateri ukazujejo nedolžno ljudstvo pretepatati do krvi, ki dajejo od vjetih sužnjevlavčiti svoj triumfatorski voz — kaj pravim: voz? — cel železniški vlak, edini, ki se sploh sme voziti, kajti razen na škofovo posestvo ne sme voziti nobena železnica! Tako pravi napredni dr. Simplificij! Cerkev je vzgojila prve zdravnike in uredila prve lekarne, a naš Simplificij seveda tega ne ve ter je sploh odpravil vse zdravnike, češ da je pregrešno z zdravljenjem segati v božjo voljo! Naš Simplificij niti tega ne ve, da je cerkev vedno z največjo odločnostjo naglašala ne le pravico, ampak tudi dolžnost starišev do vzgoje njih otrok; ta liberalni modrijan je dal sezidati kar velike hiše, kamor stariši oddajajo svoje potomce . . .

To in še mnogo nespametnega je zapisal dr. Nevesekdo v svojo „času primerno povest“. Ko je izhajala v „Ljubljanskem Zvonu“, se je že marsikomu gabila, in morda smemo reči, da je danes še manj lahkovernih učencev, ki bi dr. Simplificiju verjeli na besedo njegov nauk, nego jih je bilo takrat.

Ali pa dr. Tavčar sam verjame, kar je tu pisal o verstvu? Bilo je l. 1881., ko so Slovenci slavili narodno zmago pri mestnih ljubljanskih volitvah. In takrat je ravno ta mož, napivajoč duhovščini, govoril tako-le: „Vsak, kdor ljubi slovenski narod, ter mu želi srečno

prihodnost, ima prepričanje sedaj, da se ima narodnost naslanjati na vero. Narodnost, gospôda, vije se kakor trta okrog mogočnega debla, okrog vere. In kakor hitro se loči trta od debla, pade po tleh, in njena rast, njeno razvitje, in pred vsem njena rodovitnost je popolnoma uničena.“ Tako je tudi pisal, ko se je „velečastitim gospodom“ ponujal kot kandidat. In nato pride — „4000!“ — A za dr. Tavčarja je ta povest bila odločilna: Ko je enkrat stopil na to rjavo stezo, se ni več vrnil na belo cesto, ampak je šel vedno bolj navzdol in v stran, dokler ni prišel do skrajnega konca na tej poti . . . Dr. E. L.

Ilustrovani narodni koledar za l. 1903. Leto XIV. Uredil in izdal Dragotin Hribar v Celju. Str. 123. — Poleg navadne koledarske vsebine ima ta letošnji koledar zopet več drugih poučnih in zabavnih spisov. Poučni sestavki so sicer kratki, a so nam ugajali, ker so zares zanimivi in objektivno spisani. Prvi so kratki življenjepisi: Dr. Gustav Ipavic, dr. Frančišek Lampe, Ivan Nabergoj, Lovro Serajnik so v splošnih potezah očrtani. G. pl. Radics pa nam popisuje zgodovino starega in zgradbo novega deželnega dvorca v Ljubljani. Mnogo manj vredni so leposlovni spisi. Pesnika sta gg. Gangl in Borut. Prvi opeva neko skrivnostno nesrečo, ki se mu je baje pripetila, ko je zdihoval v ljubezni do neke Aste. Pravi, da so ga „zaprl sem v to noč“; najbrže se čuti njegov pesniški subjekt v ječi ali ka-li. G. Borut pa hoče kazati menda svojo modernost z verzi, ki so tako neokretno napolnjeni z netečnimi ptujkami, kakor ti-le:

In orhideje — rad imam
njihove vitke talje,
njih sladki vonj, pikantni tèn
in . . . no, in tako dalje . . .

Morda bi hotel v bodoče g. Borut čitateljem svojih pesmi tako „čtivo“ olajšati s tem, da bi tuje besede pisal tudi z njim lastnim pravopisom: „taille, teint“ itd.? Nam bi vsaj bilo mnogo lažje uginiti, odkod so te besede in kaj pomenijo. Morda bi se dala taka stvar povedati tudi slovensko? G. Demeter nam priporoča „Na Silvestrov večer“ v daljši pesmi, da naj za narod vtripljejo naša srca. Pripovedni spisi so jako srednje, ako ne še nižje vrste. G. Ivan Škerjanec nam pripoveduje pod naslovom „Njen ponos“ jako malo duhovito ljubavno zgodbo nekega nejasnega adjunkta, J. Homec je za nekaj podobnega uporabil zaljubljenega profesorja, E. Gangl nam je pa v „Moči molitve in trpljenja“ podal sliko, ki spominja njegovega „Velikega trgovca“. Knjigo krasi več dobrih podob. K. L.